Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno diplomanta: Adéla Havelková

Téma a rozsah práce: Věrohodnost výpovědi v trestním řízení (66 s)

Datum odevzdání práce: 26. 2. 2020

Aktuálnost tématu

Jako téma své diplomové práce si autorka zvolila problematiku věrohodnosti výpovědi v trestním řízení. Zvolené téma lze považovat za teoreticky i prakticky relevantní. Výpověď představuje stěžejní důkazní prostředek a její hodnocení v rámci utváření vnitřního přesvědčení je komplexní kognitivní činností. Zejména v případech důkazní nouze, kdy stojí výpověď pachatele proti výpovědi poškozeného, představuje posuzování věrohodnosti výpovědi náročný úkol.

Náročnost tématu

O téma věrohodnosti se dělí různé disciplíny, samotná problematika je značně široká, neboť subsumuje různorodé jevy od utváření vnitřního soudcovského přesvědčení přes mýty o věrohodnosti až po problematiku lži anebo sugesce. Věrohodnost výpovědi v trestním řízení představuje tudíž náročné téma, a to zejména pro jeho interdisciplinaritu a šíři (viz např. tzv. pseudovzpomínky). Propojují se v něm poznatky různých disciplín (trestní právo, forenzní psychologie, ale i kriminalistika atp.). Konstatuji, že autorce se podařilo s náročností tématu velmi dobře vyrovnat. Po metodologické stránce práce využívá adekvátní metody, zejména teoretické, tj. analýzu a komparaci různých literárních pramenů Autorka mapuje různé úhly pohledu na problémy věrohodnosti a kriticky interpretuje jejich přínos pro posuzování věrohodnosti výpovědi v živých kauzách.

Hodnocení práce

Cíl práce definuje autorka v úvodu: „Diplomantka si klade za cíl přispět k osvětě pojmu věrohodnost pro právnickou obec, a to tak, aby právníci byli schopni aplikovat základní poznatky z oblasti psychologie výpovědi řádně a nedopouštěli se zavádějících interpretačních chyb, které by v kontextu trestního řízení mohly být pro zúčastněné osoby fatální.“ Vymezení ambiciózního cíle považuji za adekvátní. Mohu konstatovat, že autorce se takto vytyčený cíl podařilo naplnit. Ve své práci sumarizuje relevantní poznatky k tématu. Strukturuje téma do pěti hlavních kapitol (výpověď, výslech, věrohodnost, způsoby hodnocení výpovědi v trestním řízení se zaměřením na posuzování její věrohodnosti a problematika znaleckých posudků). Popsaná strukturace práce je logická, věcná, umožňuje postihnout klíčové aspekty problematiky. Kladně hodnotím práci s odbornou literaturou, judikaturou a také funkční propojení právních otázek s forenzně psychologickým pojetím věrohodnosti. Výkladové pasáže jsou psány přehledně, srozumitelně a bez zásadních věcných chyb či podstatných nepřesností. Jazyková a stylistická úroveň práce včetně úpravy splňuje rovněž stanovené požadavky. V roli vedoucího práce oceňuji také samostatnost autorky při zpracovávání tématu.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

K práci neuplatňuji žádné zásadní připomínky. Oceňuji snahu autorky o komplexní přístup k řešené problematice a také její snahu komentovat otevřené otázky a zaujímat vlastní

stanoviska. Autorka v práci důsledně sleduje hlavní téma, věnuje se nalezení způsobů hodnocení věrohodnosti výpovědi orgány činnými v trestním řízení, jejich analýze a zhodnocení v kontextu současné judikatury. Speciální pozornost zaměřuje na znalecké posudky jakožto nejčastějšímu způsobu posuzování věrohodnosti výpovědi orgány činnými v trestním řízení.

Při obhajobě doporučuji zodpovědět následující otázky:

1. V DP zmiňujete možná úskalí při posuzování věrohodnosti výpovědi OČTŘ. Jaká opatření by je mohla eliminovat či minimalizovat?
2. Popište specifika při posuzování věrohodnosti výpovědi zvláště zranitelných obětí v roli poškozených. Lze za indikátory věrohodné výpovědi považovat následující znaky: kredibilitu osoby, emocionální projevy v průběhu výpovědi a diagnózu posttraumatické stresové poruchy?
3. Proč se mohou lišit závěry znaleckých posudků o věrohodnosti výpovědi v jednom a téže případu?

Předloženou diplomovou práci doporučuji k závěrečné obhajobě.

Předběžně navrhuji klasifikaci stupněm výborně.

V Praze 14. 5. 2020 doc. PhDr. Ludmila Čírtková, CSc.